

General | | Actualitzat el 25/06/2021 a les 07:00

Escoles bressol gratuïtes: quan està previst?

La gratuïtat de l'etapa educativa 0-3 anys es començarà a desplegar per l'2

[inici]centrareport]La **gratuïtat de l'etapa educativa 0-3 anys** era una de les promeses del govern actual. Ara, per primer cop, el conseller d'Educació, Josep González Cambray, ha concretat els terminis en què treballa la Generalitat per començar a desplegar la mesura. Segons ha avançat, està previst que els pressupostos del 2022 ja l'incloguin i que s'apliqui inicialment a l'últim curs de la bressol. Això vol dir que si s'executa aquest compromís, el curs 2022-23 seria el primer a poder oferir **l'2 gratuït**.

El Govern proposa transitar cap a una "concepció conjunta del cicle d'infantil", que en alguns llocs podria implicar que aquesta etapa educativa entrés als centres escolars, actualment amb més disponibilitat d'espai per la baixada de la natalitat, mentre que en d'altres es mantindria en edificis externs. Aquests canvis, però, generen inquietud en certs sectors de la comunitat educativa que alerten del perill que les escoles bressol quedin desmantellades.

L'escolarització en la primera etapa de la infància és una oportunitat educativa, però també una eina per combatre les **desigualtats socioeconòmiques** i la discriminació de la dona al mercat de treball, segons assenyalen diversos estudis.

Parlem sobretot de l'etapa 1-3, atès que en el primer any de vida de les criatures el que realment és cabdal són les polítiques de família que blindin les cures i la conciliació familiar. Col·lectius feministes reivindiquen que abans que la gratuïtat es prioritzï l'ampliació dels **permisos de maternitat i paternitat** que encara avui no estan adaptats a les necessitats de les famílies.

Les **polítiques de primera infància**, però, són cares. Per assolir el valor educatiu que persegueixen es necessiten ràtios petites. Per això cal tenir present que és una inversió estratègica. Així ho prova un informe de la Fundació Bofill que avalua l'impacte de l'escolarització en aquesta primera etapa.

"S'ha demostrat que és un predictor d'una millor trajectòria educativa. A l'escola bressol s'incorporen hàbits, unes pautes de relació, els infants es desenvolupen a nivell psicomotriu i treballen el joc simbòlic. Totes aquestes rutines i aprenentatges en un entorn familiar amb pocs recursos o amb poc temps, no hi tenen lloc", assegura **Mònica Nadal**, directora de recerca de la Fundació Bofill.

El percentatge d'infants de 0 a 3 anys escolaritzats és relativament alt, si el comparem amb el d'altres comunitats autònomes: la taxa neta se situa en el 35%, per darrere del País Basc, Madrid, Galícia i Andalusia. A Catalunya, l'ampliació del nombre de centres públics ha estat l'accelerador de l'escolarització en aquesta etapa.

Però hi ha desequilibris preocupants perquè és justament en els entorns amb més necessitat educativa on s'ha detectat manca d'oferta pública. Segons l'estudi de la Fundació Bofill, en els municipis amb **menor nivell educatiu i més atur** és on hi ha més dèficit d'escola bressol. Per això, l'entitat defensa que la transició cap a la gratuïtat prioritzï els territoris amb nivells socioeconòmics més baixos.

"Creiem que el primer pas hauria de ser tenir un model amb places suficients", explica Nadal. I és que no hi ha polítiques de suport per als **infants de 0 a 2 anys** que no van a l'escola bressol. La Generalitat, però, no comparteix aquesta necessitat, segons va manifestar fa poc l'anterior conseller d'Educació, Josep Bargalló. "Amb el descens demogràfic i l'actual oferta hi ha excés de

places en alguns llocs, no en crearem més, necessitem que siguin gratuïtes", va manifestar.

La Fundació Bofill, però, insisteix que hi ha moltes famílies amb necessitats educatives que queden al marge de les escoles bressol públiques. "Generalment, les places les ocupen famílies de classe mitja, que valoren molt els projectes educatius i tenen **problemes de conciliació**", assegura Nadal.

"Però on és realment urgent incidir és en aquells contextos familiars en què l'ambient educatiu està empobrit", afegeix. "Si d'entrada fem **places gratuïtes universals** per a tothom, les ocupara la classe mitjana perquè les valora molt. Hem de fer la feina de crear llocs i anar a buscar les famílies més necessitades".

En els darrers anys, s'ha intentat compensar aquests desequilibris amb un sistema de **tarificació social**. Més del 60% dels municipis de la demarcació de Barcelona, per exemple, compten amb algun mecanisme de bonificació, beca o tarificació social en funció de la renda familiar. Però encara hi ha moltes famílies lluny de poder accedir al servei educatiu de les escoles bressol. "Ja sigui per un factor cultural o també per la rigidesa d'aquests centres", argumenta la directora de recerca de la Fundació Bofill.

Aquest darrer factor és també una barrera per a moltes famílies. "El model té massa rigidesa, passem del tot al res. Si estàs escolaritzat sí, però si no en quedes al marge. És un equipament molt gran i molt ben acondicionat però infrautilitzat", explica Nadal. "Tampoc troba l'encaix amb els **horaris laborals** i, en aquest sentit, ofereix poca flexibilitat", afegeix. El cert és que més enllà de l'horari escolar, la majoria de centres no proposen cap altra activitat encara que sigui per acollir grups de lactància o per a la mapaternitat.

Amb tot, l'escola bressol esquiva molt millor la **segregació** que les escoles. L'èxit es deu fonamentalment a la seva reputació. No existeix una oferta concertada o privada de la mateixa qualitat a un preu similar, està valorada per tothom i les famílies estan disposades a desplaçar-se per poder-hi dur les seves criatures, trencant així amb la segregació per zones que es dona en edats superiors. Sens dubte, un gran valor que té el repte de seguir blindant.

[facentrareport]